

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс +380 (44) 230-20-33, 253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax +380 (44) 230-20-33, 253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua

На № 6880-28/05 від 28.05.2020

Незалежна асоціація банків
України

Про застосування балансових рахунків
для звітування відповідно до вимог
Угоди FATCA

Національний банк України за результатами розгляду листа від 28.05.2020 № 6880-28/05 повідомляє таке.

У зв'язку з ратифікацією¹ Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США “Про податкові вимоги до іноземних рахунків” (FATCA) (далі – Угода FATCA) законом України від 03.12.2019 № 323-ІХ були внесені зміни до Податкового кодексу України (далі – Податковий кодекс).

Підпунктом 14.1.122 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу встановлено обов'язок фінансового агента перевіряти і встановлювати, резидентом якої держави є власник або контролер власника фінансового рахунка, якщо це передбачено вимогами укладеного Україною міжнародного договору, що містить положення про обмін інформацією для податкових цілей, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або укладеного на його підставі міжвідомчого договору та цього Кодексу. Положення цього підпункту застосовуються в частині, що не суперечить правилам міжнародного договору.

Крім того, відповідно до підпункту 14.1.257¹ пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу фінансовий агент – банк або небанківська фінансова

¹ Законом України “Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США “Про податкові вимоги до іноземних рахунків” (FATCA)” від 29.10.2019 № 229-ІХ.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Рожкова Катерина Вікторівна
Сертифікат 3122842E6867E65404000001E03000040270000
Дійсний до: 11.06.2021 14:13:59

Національний банк України

25-0006/31014
від 30.06.2020 18:00:51

установа, які відповідно до вимог Податкового кодексу та інших актів законодавства зобов'язані подавати звіт про підзвітні рахунки центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, та нести відповідальність за порушення покладених на них обов'язків у порядку, встановленому законодавством.

Водночас відповідно до підпункту 14.1.146¹ пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу підзвітний рахунок – це фінансовий рахунок, що відповідає одному з таких критеріїв:

власником фінансового рахунка є фізична особа-нерезидент;

власником фінансового рахунка є юридична особа-нерезидент або представництво нерезидента – юридичної особи;

власником фінансового рахунка є юридична особа, яка не є фінансовим агентом та кінцевим бенефіціарним власником (контролером) якої є фізична особа-нерезидент.

З урахуванням положень Угоди FATCA у підпункті 14.1.258¹ пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу термін “фінансовий рахунок” визначений як рахунок, відкритий фінансовим агентом, або договір, укладений фінансовим агентом; до фінансових рахунків включаються банківські рахунки, рахунки у цінних паперах, інші види рахунків, договори, які відповідають критеріям, визначеним міжнародним договором, що містить положення про обмін інформацією для податкових цілей, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або укладеним на його підставі міжвідомчим договором.

Відповідно до статті 2 Закону України “Про банки і банківську діяльність” (далі – Закон про банки) **банківські рахунки – це рахунки, на яких обліковуються власні кошти, вимоги, зобов'язання банку стосовно його клієнтів і контрагентів та які дають можливість здійснювати переказ коштів за допомогою банківських платіжних інструментів**. З урахуванням статті 14 Закону про банки до банківських рахунків належать такі види рахунків: поточні, вкладні (депозитні) рахунки, рахунки умовного зберігання (ескроу) клієнтів банків, кореспондентські рахунки банків, філій іноземних банків.

Тобто для цілей виконання вимог Угоди FATCA банки як звітні фінансові установи України повинні звітувати про фінансові рахунки клієнтів, що належать **фізичним особам-нерезидентам** (громадянам/резидентам США), **юридичним особам-нерезидентам** (zareєстрованим у США), юридичним особам – резидентам, **кінцевими бенефіціарними власниками** (контролерами) яких є **фізичні особи-нерезиденти** (громадяни/резиденти США).

Окремо зауважуємо, що з урахуванням підпункту 1(b) пункту 1 статті 4 Угоди FATCA звітна фінансова установа України також окремо повідомляє компетентному органу України назву кожної фінансової установи, яка не бере участь², якій було виконано виплати, та сукупну суму таких виплат у 2015 і 2016 роках.

Відповідно до пункту 13 Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України³ (далі – Інструкція) у класі 2 “Операції з клієнтами” Плану рахунків відображаються операції з клієнтами, зокрема операції за наданими кредитами та залученими вкладками (депозитами).

Рахунки класу 2 “Операції з клієнтами” Плану рахунків використовуються для обліку операцій за розрахунками з клієнтами (крім банків) – суб’єктами господарювання, органами державної влади та самоврядування, іншими юридичними особами, фізичними особами. За рахунками суб’єктів господарювання обліковуються кошти юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Згідно з додатком 1 “Призначення та ознаки рахунків бухгалтерського обліку банків України” до Інструкції рахунками, на яких обліковуються кошти, вимоги, зобов’язання за рахунками відповідних клієнтів банку, є такі:

клієнтів – фізичних осіб – рахунки, зазначені в розділах 22, 24, 26, 28 класу 2 “Операції з клієнтами”;

клієнтів – суб’єктів господарювання (у тому числі юридичних осіб) – рахунки відповідно до розділів 20, 23, 26, 28 класу 2 “Операції з клієнтами”.

Відповідно до пункту 34 розділу II Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України (далі – Положення)⁴ банк самостійно визначає свою облікову політику, розробляє систему і форми управлінського обліку, внутрішньої звітності і контролю за операціями, визначає права працівників на підписування документів, затверджує правила документообороту і технологію оброблення облікової інформації, додаткову систему рахунків і реєстрів аналітичного обліку.

Ураховуючи вищевикладене, **банки самостійно з урахуванням власної облікової політики та критеріїв підзвітних рахунків, визначених відповідно в Угоді FATCA та Податковому кодексі, визначають балансові рахунки, які використовуються для відкриття рахунків клієнтів банку, щодо яких вимагається звітування для цілей виконання вимог Угоди FATCA.**

² Відповідно до підпункту 1(p) пункту 1 статті 1 Угоди FATCA термін “фінансова установа, яка не бере участь” означає іноземну фінансову установу, яка не бере участь, у тому розумінні, як це визначено таким терміном у відповідних постановах Міністерства фінансів США, але не включає фінансову установу України або фінансову установу іншої партнерської юрисдикції (з деякими винятками, зазначеними далі в цьому підпункті).

³ Затвердженої постановою Правління Національного банку України від 11.09.2017 № 89.

⁴ Затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04.07.2018 № 75.

Окремо звертаємо увагу, що для отримання методологічної підтримки з питань звітування щодо рахунків у цінних паперах рекомендуємо звернутися до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Перший заступник Голови

Катерина РОЖКОВА

Ірина Притискач
044 5218720